

TERAPIJA S POMOČJO KONJA – NOV PRISTOP PRI DELU Z OTROKI IN MLADOSTNIKI S POSEBNIMI POTREBAMI

V okviru podprojekta sta bila izvedena priprava in oblikovanje 10 kurikulov za izvedbo programov aktivnosti in terapije s pomočjo konja, prilagojene različnim ciljnim skupinam otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami.

Namen in cilji podprojekta

Podprojekt naj bi s svojimi projektnimi aktivnostmi pripomogel k ustvarjanju temelja za kakovostno in strokovno izvedbo programov aktivnosti in terapije s pomočjo konja, ki sodijo med inovativne načine obravnave otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami.

Namen podprojekta je bil zasnovati kurikule za izvedbo programov aktivnosti in terapije s pomočjo konja, prilagojene različnim ciljnim skupinam otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, ter razvoj ustreznih didaktičnih materialov za doseganje specialnih ciljev v okviru zasnovanih programov. Cilj projekta je bil tudi **pilotna** vključitev otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami v programe aktivnosti in terapije s pomočjo konja po zasnovanih kurikulih.

Vsebina z aktivnostmi podprojekta

Ob začetku projekta so se oblikovale tri delovne skupine sodelujočih strokovnjakov: delovna skupina za pripravo kurikulov, delovna skupina za razvoj in izdelavo didaktičnih materialov ter delovna skupina za izpeljavo programov aktivnosti in terapije s pomočjo konja.

Delovna skupina za pripravo kurikulov je svoje delo začela z analizo obstoječih gradiv in kurikulov za vzgojo in izobraževanje oseb s posebnimi potrebami:

- program za predšolske otroke s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo;
- prilagojeni program za predšolske otroke;
- izobraževalni program 9-letne OŠ s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo;
- prilagojen izobraževalni program z enakovrednim izobrazbenim standardom za gluhe in naglušne;
- prilagojen izobraževalni program z enakovrednim izobrazbenim standardom za gibalno ovirane;
- prilagojen izobraževalni program z enakovrednim izobrazbenim standardom za slepe in slabovidne;
- prilagojen izobraževalni program z enakovrednim izobrazbenim standardom za govorno-jezikovne motnje;
- prilagojen izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom;
- osebni program vzgoje in izobraževanja;
- vzgojni program.

Delovna skupina je proučila tudi drugo izbrano strokovno literaturo s področja obravnave in skrbi za otroke in mladostnike s posebnimi potrebami.

Analiza obstoječih kurikulumov in drugih strokovnih gradiv je bila opravljena z razlogom, da bi določene cilje, ki se zasledujejo v okviru kurikulumov, prenesli v programe aktivnosti in terapije s pomočjo konja.

Po opravljenem pregledu in analizi gradiv je bilo pripravljeno ogrodje in osnutek kurikula za izvedbo programov aktivnosti in terapije s pomočjo konja, upoštevajoč senzomotorične, psihosocialne, kognitivne in komunikacijsko-socializacijske cilje, ki jih je moč dosežati preko aktivnosti in terapije s pomočjo konja.

Vsak član delovne skupine je bil zadolžen za prilagoditev zasnovanega kurikula za določeno skupino otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami.

Ob zaključku je bila izvedena še strokovna recenzija kurikulumov, ki jo je opravil dr. Robi Kroflič s Filozofske Fakultete v Ljubljani, oddelek za pedagogiko in andragogiko.

Delovna skupina za izdelavo in razvoj didaktičnih materialov je v prvi fazi pregledala zasnovane kurikule in nato začela z načrtovanjem didaktičnih materialov, ki bi služili doseganju senzomotoričnih, psihosocialnih, kognitivnih in komunikacijsko-socializacijskih ciljev. Sledil je nakup in skupno ročno izdelovanje materialov. Ob zaključku je bil izdelan katalog izdelanih didaktičnih materialov in kratek opis možnosti uporabe posameznega didaktičnega materiala v programih aktivnosti in terapije s pomočjo konja.

Po obsežnem pripravljalnem delu zasnove kurikulumov, izdelave in razvoja didaktičnih materialov je sledilo poskusno obdobje rednega izvajanja aktivnosti in terapevtskih obravnav s pomočjo konja v skladu z zasnovanimi programi. V programe aktivnosti in terapije s pomočjo konja so bili vključeni otroci in mladostniki s posebnimi potrebami iz štajerske regije.

Uporabljene metode in oblike dela

Programi aktivnosti in terapije s pomočjo konja so potekali v individualni ali skupinski obliki. Individualni programi so potekali na podlagi vnaprej pripravljenega individualiziranega programa dela, ki je skušal zasledovati zastavljene cilje na področju posameznikovega senzomotoričnega, psihosocialnega in kognitivnega delovanja.

Skupinska srečanja so bila zastavljena tako, da je skupina udeležencev čim bolj aktivno sodelovala. Posamezniki so izboljševali motorične spretnosti in preko skupinske dinamike pridobivali osebne in socialne kompetence.

Rezultat in uporabnost rezultatov podprojekta

Zasnovani kurikuli za izvedbo programov aktivnosti in terapije s pomočjo konja predstavljajo osnovni metodološki pripomoček za sistematično načrtovanje ciljev ter opis strategij za doseganje in vrednotenje ciljev, ki jih lahko dosegamo v procesu aktivnosti in terapije s pomočjo konja.

Cilji segajo na področje razvoja posameznikovih čutno-gibalnih (senzomotoričnih), psihosocialnih, kognitivnih ter komunikacijsko-socializacijskih spretnosti in kompetenc:

- urjenje zaznavanja lastnega telesa in okolice;

- izboljšanje koordinacije;
- izboljšanje orientacije na telesu in v prostoru;
- krepitev spomina, pozornosti in koncentracije;
- izgradnja discipline;
- izgradnja občutka odgovornosti;
- krepitev občutka samozavesti in zaupanja v lastne zmogljivosti;
- izgradnja stikov in zaupanja;
- sprejemanje, priznanje in premagovanje strahov;
- povečanje zmožnosti občutenja in čustvovanja;
- spoznavanje lastne osebnosti preko opazovanja osebnosti konja;
- pridobivanje empatije;
- prilagajanje na skupinsko dinamiko;
- prepoznavanje, dajanje in prejemanje pomoči;
- prepoznavanje in upoštevanje skupno postavljenih pravil;
- zvišanje frustracijske tolerance in zmanjševanje agresivnih načinov vedenja;
- povečanje občutka sprejetosti, varnosti in socialne vključenosti;
- sprostitev in izboljšanje razpoloženja.

Priročnik z izdelanimi didaktičnimi materiali predstavlja inovativne ideje, smernice in priporočila, kako dosegati cilje, opredeljene v zasnovanih kurikulah.

Sodelujoči v podprojektu

V podprojektu je skupaj delovalo **15 strokovnih delavk oziroma delavcev.**

Skupaj je bilo v podprojekt in njegovo pripravo in izvedbo vključenih **30** otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami iz štajerske regije: otroci in mladostniki z lažjo in zmerno motnjo v duševnem razvoju, otroci in mladostniki s cerebralno paralizo, otroci in mladostniki z downovim sindromom, otroci in mladostniki z avtizmom, slepi in slabovidni otroci in mladostniki, dolgotrajno bolni otroci ter mladostniki. **Poleg tega so pri izvedbi programa sodelovali tudi nekateri starši vključenih otrok.**

Kot zunanji partnerji so sodelovale **3 organizacije, in sicer OŠ Minke Namestnik - Sonje, Društvo Sožitje Ormož in Društvo Sožitje Slovenska Bistrica.**

Strokovna skupina podprojekta: Alenka Brumen, Teja Delfin, Metka Demšar Goljevšček, Elizabeta Fijavž, Tatjana Gaberšek, Ida Jurgec, Barbara Kežmah, dr. Robi Kroflič, Petra Markič, Alenka Planinšek, Janko Predan, Marjana Sagadin, Irena Stergar Remškar, Vanja Stermšek in Tanja Šafranko.